

SPOMIENKY

RNDr. Ľudovít Kucharič, CSc.

* 8. 1. 1947 – † 15. 2. 2017

Narodil sa 8. 1. 1947 v Spišskej Starej Vsi. Po ukončení základnej školskej dochádzky sa zamestnal v SEUK-u ako tanečník. Stredoškolské vzdelanie získal formou večerného štúdia na Strednej škole pre pracujúcich v Bratislave. Po jej ukončení v roku 1965 začal študovať na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, odbor aplikovaná geofyzika. Štúdium završil v roku 1971 na Prírodovedeckej fakulte Karlovej univerzity v Prahe v odbore užitá geofyzika. Akademický titul RNDr. mu udelila PriF UK v Bratislave v roku 1977 na základe obhajoby rigorózneho práce, ktorej predmetom boli štatisticky spracované rádiogeochemické charakteristiky granitoidov západokarpatskej sústavy. Vedeckú hodnosť kandidát geologických vied (CSc.) získal v roku 1986 na PriF UK v Bratislave po obhájení dizertačnej práce zameranej na definíciu základných geofyzikálnych reflexov horninových typov a mineralizovaných objektov geofyzikálnych polí v Spišsko-gemerskom rudohorí (SGR).

Svoju profesionálnu kariéru začal v roku 1971 ako odborný geofyzik vo vtedajšom Ústave užitej geofyziky Brno, závod Bratislava (neskôr Geofyzika, n. p.), kde pôsobil do roku 1973. V tom istom roku nastúpil do Uránového prieskumu, závod IX, v Spišskej Novej Vsi, kde zastával funkciu vedúceho geofyzika na úseku prognózovania rádioaktívnych surovín. Venoval sa povrchovým vyhľadávacím rádioaktívnym metódam, najmä v tom čase novej terénnej metóde – gamaspektrometrii. Podieľal sa na prieskume uránového zrudnenia v severogemerskom perme pri Stratenej a spolu s kolektívom spolupracovníkov podali geofyzikálno-geochemickú charakteristiku produktívneho uránového súvrstvia a jeho okolia v Novoveskej Hute.

V roku 1980 sa zamestnal ako vedúci geofyzik v podniku Geofyzika, n. p., závod Bratislava, stredisko Spišská Nová Ves. Stal sa zodpovedným riešiteľom rozsiahlej úlohy *SGR – geofyzika*, ktorá komplexne riešila celý región Spišsko-gemerského rudohoria zo štruktúrno-tektonického, metalogenetického a montanistického hľadiska. Stála práca v teréne s geológom a geochemikom zásadným spôsobom ovplyvnila jeho profesijnú kariéru, predovšetkým z hľadiska geologickej interpretácie geofyzikálnych výsledkov.

V rokoch 1993 – 1999 pôsobil v súkromnom sektore ako odborný geofyzik, konateľ, spoluvlastník a výkonný riaditeľ firmy ECS Slovakia, s. r. o., so sídlom v Spišskej Novej Vsi, zameranej na riešenie ekologických problémov, geofyzikálne merania a interpretáciu geofyzikálnych údajov.

V roku 2000 nastúpil do ŠGÚDŠ v Bratislave, kde pôsobil až do odchodu do dôchodku 31. 12. 2013. V ústave

zastával významné odborné a riadiace funkcie. V rokoch 2000 – 2005 pracoval ako geofyzik špecialista a mapujúci geológ na tvorbe máp a geologickej interpretácii geofyzikálnych údajov. V rokoch 2005 – 2008 zastával post vedúceho geologického odboru, od 1. 5. 2008 do 31. 8. 2008 ho minister životného prostredia SR poveril riadením ŠGÚDŠ. V r. 2010 – 2012 zastával funkciu vedúceho oddelenia zahraničných vzťahov. Bol spoluautorom koncepcie budovania geoparkov v SR a zodpovedným riešiteľom medzinárodných projektov 6. rámcového programu Európskej únie (RP EÚ) za Slovensko ako CASTOR, GEOCAPACITY a CO₂NET EAST. Bol aj členom projektového konzorcia projektu *CGS Europe*, paneurópskeho projektu o ukladaní CO₂ (7. RP). V r. 2006 bol prezidentom nezávislého klubu vedeckých pracovníkov EÚ (26 krajín), ktorý sa zaoberal využívaním geoenergií. V rámci Asociácie európskych geologických služieb (EGS) bol aktívny v pracovnej skupine zameranej na klimatické zmeny a využívanie energií. V rokoch 2013 – 2014 pracoval ako vedeckovýskumný pracovník, bol členom oddelenia zahraničných vzťahov a zastával funkciu hovorca ŠGÚDŠ.

Pri odbornej práci využíval predovšetkým metódu vertikálneho elektrického sondovania (VES) ako priamu vyhľadávaciu metódu v anizotropných a nehomogénnych podmienkach SGR (prieskum novoobjaveného magnezitovo-mastencového ložiska v Gemerskej Polome). Komplexom geofyzikálnych metód riešil aj vyhľadávanie karbonátových šošoviek v širšom okolí doteraz exploatovaného Fe-karbonátového ložiska Manó v Nižnej Slanej a v nadväznosti na metamorfny model stratiformného Fe-zrudnenia a zistenej geologickej stavby podal prognózu výskytu tejto suroviny v príľahlej oblasti. Z nerudnej problematiky bolo dôležitou prácou vyhľadávanie grafitovej suroviny na styku veporika a gemerika v lokalitách Kadlub a Brádno, kde riešil aj vzájomnú pozíciu uvedených geologických jednotiek.

Z metodického hľadiska bol prínosom jeho návrh kvantitatívnej interpretácie VES a vynútenej polarizácie (VP) a prvé uplatnenie 3D modelovania pri interpretácii magnetických hornín v SGR. Skúsenosti s výsledkami labo-

ratórej merkurometrie pôd mu umožnili určiť jej miesto a klasifikovať jej dôležitosť pri prieskumných prácach v rudnej či štruktúrnej problematike. Využil algoritmus riešenia úlohy magnetometrie na modelovanie regionálnych anomálií spontánnej polarizácie. Samotné modelovanie nepovažoval za samoúčelné, využíval ho na interakciu geofyzikálnych a geologických poznatkov, ktoré mali poslúžiť na zostavenie výstupu o predpokladanej geologickej realite, resp. na jeho modifikáciu.

Jeho odborné kvality charakterizoval široký záber pri riešení variabilného spektra geologických problémov, prechádzajúci prakticky cez všetky geofyzikálne metódy (s výnimkou seizmických) vrátane najnovšieho georadaru. Bol výborným organizátorom a spoluorganizátorom niekoľkých odborných celoštátnych podujatí, človekom spoločenským, priateľským a športovo založeným. Bol aj dobrým učiteľom – niekoľko rokov externe vyučoval geofyziku na Strednej priemyselnej škole geologickej a baníckej v Spišskej Novej Vsi.

Z medzinárodných aktivít treba spomenúť najmä jeho pôsobenie na poste vedúceho geofyzikálnej časti expedície Kaduna State, ktorá v rokoch 1982 – 1983 riešila otázku

vyhľadávania zdrojov pitnej vody a projektovanie studní v Nigérii (Strojexport). Bol zástupcom vedúceho geofyzikálnej skupiny, ktorá v roku 1987 zabezpečovala v Sýrii prospekčné práce na diamanty a polymetalické zrudnenie v neovulkanitoch a karbonátoch Coastal Mts. a pri vyhľadávaní sulfidickej a chromitovej mineralizácie v ofiolitovej suite Bassit area (Geofyzika, n. p., Brno). Podieľal sa na vypracúvaní smernice EÚ o geologickom ukladaní CO₂ (2008) a spolupracoval na *Atlase Európy* – vyhľadávanie štruktúr vhodných na ukladanie CO₂.

Publikoval množstvo vedeckých a odborných článkov v domácich aj zahraničných odborných časopisoch, často v spoluautorstve, pretože bol dôsledným zástancom tímovej práce. V roku 2015 mu bol priznaný vedecký kvalifikačný stupeň IIA.

Až do postihnutia zákernou chorobou, ktorej podľahol 15. 2. 2017, bol príkladným vyznávačom aktívneho športu, histórie a kultúry.

Češ' jeho pamiatke!

kolectív priateľov a spolupracovníkov z ŠGÚDŠ

Za Jánom Ivaničkom (*19. 7. 1942 – †1. 3. 2017)

RNDr. Ján Ivanička, CSc., sa narodil v Tesárskych Mlyňanoch, okres Nitra. Po skončení ľudovej školy študoval na Gymnáziu v Zlatých Moravciach, kde v roku 1959 zmaturoval. Vysokoškolské štúdium na PriF UK v Bratislave, odbor užitá geológia, úspešne zakončil v roku 1965. Od skončenia štúdia od 1. 7. 1965 bol stálym pracovníkom v Geologickom ústave Dionýza Štúra (neskôr Štátny geologický ústav Dionýza Štúra) – tu pôsobil až do svojho odchodu do starobného dôchodku 31. 12. 2009, teda viac než 44 rokov.

Po nástupe do zamestnania ťažiskom jeho odbornej činnosti bolo územie Spišsko-gemerského rudohoria, kde vykonával základný geologický výskum súvisiaci so zostavením geologických máp v mierke 1 : 25 000. Zaoberal sa predovšetkým štruktúrne-litologickým a stratigrafickým výskumom staropaleozoických sérií. Jeho terénna a petrografická práca bola orientovaná najmä na centrálnu časť gelnickej skupiny, kde spracoval detailnú tektonicko-štruktúrnú mapu. Obhajobou kandidátskej dizertačnej práce v roku 1976 získal vedeckú hodnosť kandidát vied (CSc.). Jeho pracovné výsledky boli zhmotnené najmä v *Geologickej mape Slovenského rudohoria-východná časť 1 : 50 000* a vo vysvetlivkách k nej (1983, 1984), ktorých bol spoluautorom. Bol autorom projektu a zodpovedným riešiteľom hlbokého štruktúrneho vrtu SV-1 (Stará Voda), ktorého hlavným výsledkom bolo objasnenie stratigrafických a tektonických pomerov v jadre hnileckej antiklinálnej štruktúry.

Po skončení prác v Spišsko-gemerskom rudohorí pracoval v rôznych oblastiach Slovenska. V Nízkych Tatrách a v západnej časti Slovenského rudohoria sa zaoberal geologickým mapovaním a litostratigrafickým a štruktúrnym štúdiom metamorfítov hrónského komplexu. V styčnej zóne gemerika a veporika sa podieľal na zostavení geologickej mapy, ktorá bola hlavným podkladom na interpretáciu metalogenetického vývoja tejto zóny. Bol zodpovedným riešiteľom geologickej úlohy zameranej na výskum tribečského pohoria, ktorej výsledkom je *Geologická mapa Tribeča 1 : 50 000* s textovými vysvetlivkami (1998). V rámci aplikovaného výskumu vypracoval geologické podklady z troch perspektívne vybraných lokalít na ukladanie rádioaktívneho odpadu (dve v Spišsko-gemerskom rudohorí a jedna v Tribeči). Pod jeho redakciou bola zostavená *Geologická mapa Považského Inovca a jv. časti Trenčianskej kotliny 1 : 50 000* (2007) spolu s podrobnými vysvetlivkami (2011).

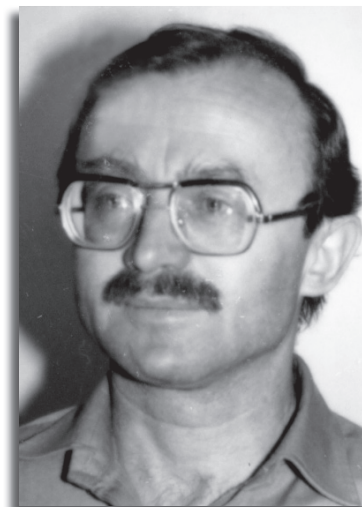
Okrem spomínaných mapových diel je spoluautorom viacerých regionálnych geologických máp Slovenskej

republiky v mierke 1 : 50 000 – *Geologickej mapy Podunajskej nížiny-Nitrianskej pahorkatiny* spolu s vysvetlivkami (2000), *Geologickej mapy Slovenského raja, Galmusu a Hornádskej kotliny*

spolu s vysvetlivkami (2000) a *Vysvetliviek ku geologickej mape Štiavnických vrchov a Pohronského Inovca* (1998). Na záver svojej profesionálnej činnosti sa venoval mapovaniu a petrografickému spracovaniu časti kryštalinika na *Geologickej mape Malých Karpát* (2011).

V rokoch 1980 – 1982 sa zúčastnil na zahraničnej expertíze v Mozambiku. Pracoval tam ako vedúci československej skupiny expertov, ktorá vykonávala výskum a prieskum zameraný na vyhľadávanie ložísk bentonitu, perlitu a keramických surovín. Najradšej sa však vracal do Spišsko-gemerského rudohoria, terénu svojej mladosti, a v rámci rôznych výskumných tematických projektov pokračoval v nadstavbovom štúdiu gelnickej skupiny. Okrem početných výskumných správ výsledky svojej práce prezentoval so svojimi spolupracovníkmi aj formou publikačných výstupov a prednášok. Bol redaktorom množstva mapových listov v mierke 1 : 25 000, základnej geologickej činnosti GÚDŠ v uplynulom období.

Na Janka Ivaničku si pamätáme ako na veselého človeka, ktorý vedel nájsť spoločnú reč s každým vrátane detí. Pamätníci si spomínajú na úsmevnú príhodu z terénnej základne v Betliari, kde boli zamestnanci GÚDŠ pracujúci v Spišsko-gemerskom rudohorí spravidla ubytovaní. Keďže sa chodievalo do terénu na dlhšie obdobie, v lete často brávali so sebou aj svoje mladé rodiny. Ženy varili, upratovali a starali sa o početný detský kolektív. Poobede už nastávala nuda a všetci nedočkavo čakali na návrat živiteľov rodiny z terénu. Deti si pri bráne areálu zriadili vrátnicu s rampou a prichádzajúci sa museli legitimovať a uhradiť mýto, zväčša v podobe sladkostí, prípadne plodov z terénu. Pri jednej kontrole vznikla mimoriadna situácia. Napriek horúčave a všeobecnej únave Janko vyskočil z auta, obehol strážnicu a unikol poza skladové baraky. Deti sa postupne spamätali od prekvapenia a všetky za ním. Matky nemohli zadržať ani tie, ktoré ešte ledva chodili. „Záškodník“ ako bývalý dedinský futbalista dobre kľučkoval, ale veľkej prevahe detí dlho odolávať nemohol. Obkľúčili ho, polapili a pre istotu aj spýtali a s veľkou slávou ho predviedli naspäť k rampe. Všetci červení, ledva chytali dych, ale

najšťastnejší bol Janko, vidiac hrdé výrazy na tvárach detí z vydatenej akcie. Ďalšie dni mali deti program spestrený zdokonaľovaním strážneho systému, na záškodníka si už posvietili, takže bolo potrebné vymyslieť niečo iné...

Ján Ivanička umrel v Bratislave po dlhšej chorobe 1. 3. 2017 vo veku nedožitých 75 rokov. Poznali sme ho ako húževnatého a pracovitého človeka. Ako mapujúci

geológ sa rád podelil o svoje terénne skúsenosti a nevyhýbal sa ani diskusii o problémoch. Bol ochotný pomôcť, príznačná bola jeho skromnosť a poctivý prístup ku každej zverenej úlohe.

Čeť Tvojej pamiatke!

oddelenie starších geologických útvarov